

такими самими ознаками та слідами з експериментальних пошкоджень дозволяють зробити висновок щодо поставлених питань.

Описана вище послідовність проведення дослідження під час визначення відстані пострілу з газового пістолета (револьвера) залежить від досвіду експерта і є результатом суб'єктивної оцінки експертом топографії відкладення металу. Результат кількісної оцінки під час визначення відстані пострілу може бути отриманий при використанні атомно-абсорбційного аналізу, описаного в спеціальній літературі [3, 4].

Сподіваємось, що результати експериментальних відстрілів та алгоритм проведення дослідження будуть корисними експертам-балістам під час визначення відстані пострілу при стрільбі з короткоствольної гладкоствольної вогнепальної зброї (пістолетів і револьверів) та конструктивно схожих із нею пристроїв патронами, спорядженими моно або полі снарядами.

Список використаних джерел:

1. Леонченко Н.В. Определение дистанции выстрела из газового оружия (НИИПККиСЭ): методическое пособие для экспертов. Минск: ХАРВЕСТ, 2003. 64 с.
2. Визначення відстані пострілу при стрільбі з газових пістолетів і револьверів. Determination of distance of a shot at shooting from gas pistols and revolvers. URL: <http://elar.naiau.kiev.ua/jspui/handle/123456789/5456>.
3. Forensic examination of firearms, ammunition and shot traces (forensic ballistics). URL: <http://elar.naiau.kiev.ua/jspui/handle/123456789/10710>.
4. Theoretical and Practical Aspects of Arms Trafficking. URL: http://www.intellectualarchive.com/Journal_Files/IAJ_2019_02_011.pdf.

Левицький Андрій Олегович,

начальник відділу криміналістичного забезпечення
СУ ГУНП в Миколаївській області, кандидат
юридичних наук

ЯКІСНО ОТРИМАНИЙ ПОРІВНЯЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ – ЗАПОРУКА ПРОВЕДЕННЯ ВДАЛОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ

Таке важливе питання, як отримання порівняльного матеріалу для проведення ідентифікаційних досліджень постає в різних галузях криміналістики: традиційні криміналістичні дослідження, хімічні, біологічні та т.п. В нашому випадку зупинимо свою увагу на трасологічних ідентифікаційних дослідженнях.

Трасологічний вид експертного дослідження входить до переліку традиційних криміналістичних видів судових експертиз. Одним із важливіших вирішуваних питань є встановлення ідентифікації, проведення ідентифікаційного дослідження.

Розглядаючи трасологічне дослідження в загальному розумінні, слід зауважити, що механізм утворення слідів залежить насамперед від слідоутворюючого предмету, а також від слідосприймаючої поверхні (матеріалу, структури, стану). Унікальність слідів полягає у їх неповторності, стійкості, різноманітності, можливості визначити ідентифікаційний період.

З точки зору криміналістики, найбільш значущими слідами в трасології – є сліди, які залишила безпосередньо людина на місці скоєного злочину чи правопорушення, тому що за даною категорією сліди можливо безпосередньо провести ідентифікації певної особи.

Відносно ідентифікаційних завдань, які поставлені на вирішення судовому експерту, насамперед необхідно виділити які об'єкти будемо ідентифікувати: відбитки папілярних візерунків, сліди низу підошви взуття, сліди структури матеріалу, сліди зламу, сліди залишені протектором транспортного засобу.

Напередодні проведенню ідентифікації, необхідно якісно та детально провести дослідження вилучену слідові інформацію та питання встановлення механізму утворення даного сліду, можливих умов, які для цього були сприятливі, спосіб фіксації та безпосередньо спосіб вилучення. Встановити чи є необхідний достатній комплекс стійких ознак за допомогою якого можливо буде саме ідентифікувати предмет. При позитивному вирішення даного питання, необхідно попередньо детально дослідити сам предмет в загалі та безпосередньо контактну поверхню на питання чи не відбулися істотні зміни її поверхні, які будуть заважати проведенню ідентифікації (термічно знищення підошви взуття, механічна обробка контактної поверхні знаряддя зламу і т.п.).

Також не маловажним є той факт, що необхідно розуміти чи буде проведена часткова ідентифікація (за груповою належністю), чи проведена повна ідентифікація конкретного порівняльного предмету.

Якщо з проведенням ідентифікації слідів папілярних візерунків більш менш все зрозуміли, то виникають питання з ідентифікацією саме традиційних трасологічних слідів.

Вивчаючи механізм слідоутворення та спосіб фіксації слідової інформації ми прийдемо до вибору умов проведення ідентифікації: отримувати експериментальні зразки, чи здійснювати натурне порівняння з контактною поверхнею предмета. Не слід забувати той факт, якщо було вилучено об'ємний слід за допомогою силіконових паст (сліди зламу) чи за допомогою гіпсової суміші (сліди взуття чи протектору транспортного засобу) порівняльне дослідження проводиться з контактною поверхнею самого предмета, а не з відкопіюванням контактної поверхні. Досліджуючи них підошви взуття категорично забороняється проводити будь яке очищення протектору від бруду (камінці, гілочки та інш.) попередньо не порівнявши з досліджуваною слідовою інформацією, так як саме забруднення низу підошви взуття може саме виступати ідентифікуючими ознаками, які

відобразилися у вилученому на місці події сліді. Якщо встановлено, що забруднення не має відношення до ідентифікуючих ознак, здійснюється поступове очищення поверхні від бруду, періодично порівнюючи з досліджуваною слідовою картиною. Нажаль деякі молоді починаючі судові експерти припускаються такої помилки.

При здійсненні ідентифікації маркувальних позначень на свинцевій пломбі за відбитком пломбувальних лещат, необхідно використовувати в якості порівняльного матеріалу такий саме за щільністю, твердістю матеріал чи матеріал більш м'який, але не суттєво. Також слід пам'ятати про отримання порівняльного матеріалу з різним ступенем натиску на важелі пломбувальних лещат, з різним розташуванням тіла пломби між протилежними контактними поверхнями пломбувальних лещат (по центру, зміщено ліворуч чи праворуч), застосовуючи такий ж саме пломбувальний елемент. Таким шляхом необхідно виконати декілька експериментальних відтисків, щоб прослідкувати стійкість окремих ознак, які відобразилися на отриманих пломбах.

Кропітною роботою судового експерта з проведення ідентифікації за слідами від знарядь зламу, зокрема якщо необхідно дослідити сліди динамічного характеру, а також коли незначна площа контактної поверхні самого знаряддя зламу.

Головне пам'ятати про правильний вибір матеріалу, визначення умов відображення, встановлення кута та нахилу взаємодії слідоутворюючого предмету та слідоприймаючої поверхні.

Як правило в якості матеріалу для відображення слідів використовують відполіровані свинцеві пластини (свинець – це м'який матеріал). Далі експериментально необхідно підібрати фронтальний та зустрічний кут робочої поверхні знаряддя зламу, та з різним ступенем натиску у різних напрямках потрібно провести чисельну кількість експериментів з отриманням експериментальних слідів для порівняння.

Не мало важним є здійснення якісного мікроскопічного фотографування досліджуваних та експериментальних слідів, вибору правильного виставленого освітлення.

На практиці коли судові експерти здійснюють дану ідентифікацію – це є вищим пілотажем, та заслуговує на аплодування стоячи. Але реалії такі, що пишуться висновки про малий недостатній комплекс ознак, малу площу контактної поверхні, та висновок свідчить про непридатність сліду для ідентифікації знаряддя зламу.

Список використаних джерел:

1. Іщенко А.В. Криміналістична фотографія та відеозапис. Київ : Либідь, 2003. 144 с.

2. Левицький А.О., Казавчинський Д.Ю. Індикаторні пломби. Устрій, експлуатація та трасологічне дослідження : посібник. Одеса : ПЛАСКЕ, 2012. 192 с.

3. Салтевский М.В. Криминалистическая экспертиза замков и пломб : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харьков, 1955. 391 с.